

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΣΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ (π10 455-399 πΧ): Εισαγωγή, (σχ. βιβλίο18-28)

Η ΖΩΗ ΤΟΥ

Καταγωγή: Δήμος Άλιμοῦντος Αττικής , από αριστοκρατική οικογένεια

Μόρφωση: επίδραση από σοφιστές, έργα Περικλή, επιτεύγματα ιατρικής, αρχαίου δράματος.

Στρατηγική Περικλή : α) άμυνα στην ξηρά β) επίθεση στη θάλασσα γ) σύνεση, αυτοπεποίθηση

Λοιμός: Το δεύτερο έτος του πολέμου πέθανε ο Περικλής, ο Θουκυδίδης όμως επέζησε

Δημαγωγοί: Μετά το θάνατο του Περικλή, επικράτησε οξεία αντιπαράθεση μεταξύ των συντηρητικών αριστοκρατικών και των δημοκρατικών- δημαγωγών (πχ Κλέωνας)

Στρατηγική αποτυχία Θουκυδίδη: Το 424 πΧ ο Θουκυδίδης, ως στρατηγός, έχασε την Αμφίπολη, αποικία των Αθηναίων, από τον Σπαρτιάτη Βρασίδα. Είχε στρατηγική σημασία η περιοχή λόγω ναυπηγήσιμης ξυλείας και χρυσωρυχείων του Παγγαίου.

Εξορία: Η τιμωρία για την αποτυχία του ήταν η εξορία. Εκεί αφιερώνει το χρόνο του στην ιστορική έρευνα καθώς συγκεντρώνει πληροφορίες και από τα δύο στρατόπεδα.

Το τέλος του πολέμου: Ενώ έζησε ως το τέλος του πολέμου η εξιστόρηση φτάνει ως το 411 πΧ λόγω θανάτου του.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ

Η σημασία του πολέμου: Οι αντίπαλοι βρίσκονταν στο ύψιστο σημείο ακμής. Βέβαιη η εμπλοκή όλων των ελληνικών κρατών.

Η έρευνα του παρελθόντος: Με «εϊκότα» (=εύλογα) , «σημεῖα » η «μαρτύρια»(=ενδείξεις και αποδείξεις) και «τεκμήρια»(=συμπεράσματα κατόπιν έρευνας)

Τα βαθύτερα αίτια: Η οικονομική και στρατιωτική ανάπτυξη της αθηναϊκής δύναμης και η μετατροπή της αθηναϊκής συμμαχίας σε αθηναϊκή ηγεμονία.

Ποια προβλήματα θέτει ο Θουκυδίδης: α) Το πρόβλημα της ηγεμονικής δύναμης της Αθήνας. Η συνετή πολιτική που υπέδειξε ο Περικλής δεν ακολουθήθηκε. Απόδειξη: η Σικελική εκστρατεία β) το πρόβλημα της δύναμης π.χ. εξόντωση Πλαταιέων από Σπαρτιάτες, Μηλίων από Αθηναίους, εμφύλιος πόλεμος Κέρκυρας. Όλα αποδεικνύουν την αγριότητα του ανθρώπου στον πόλεμο. γ) η μόνη αξία είναι η λογική, οι θεοί δεν επεμβαίνουν στις ιστορικές εξελίξεις, η τύχη είναι απρόβλεπτος παράγοντας δ) ο παραλογισμός του πολέμου (σφαγή άμαχου πληθυσμού κτλ) Αιτία: η πλεονεξία και η φιλοτιμία (=φιλοδοξία).

Πρότυπο ηγέτη: Το ενσαρκώνει ο Περικλής. α) οξυδέρκεια β) αποδοχή από το λαό γ) ανωτερότητα δ) πολιτικό θάρρος ε) αδιάφθορος

Υπεύθυνος πολίτης: α) να έχει λογική και σύνεση β) να μην παρασύρεται από δημαγωγούς γ) να δείχνει ενδιαφέρον για την πόλη δ) να δείχνει στον πόλεμο μετριοπάθεια, ανώτερο ήθος, ανθρωπιά.

Μέθοδος γραφής: Χαρακτηριστικό της σκέψης και της μεθόδου του:η τάση για γενίκευση, ως απόσταγμα της έρευνας και του συλλογισμού του. Τα γνωμικά του δεν έχουν διδακτισμό και δεοντολογία αλλά είναι το απόσταγμα της έρευνας και του συλλογισμού μιας συγγραφικής ιδιοφυίας.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ

Έρευνα μακρινού παρελθόντος: αυτοψία, επίσκεψη στα πεδία μαχών, συλλογή και αξιολόγηση πληροφοριών, μελέτη επίσημων κειμένων και κρατικών αρχείων.

Έλεγχος πληροφοριών της σύγχρονης εποχής: α) προσωπική γνώση β) έρευνα για όσα δεν γνώριζε ο ίδιος ακούγοντάς τα από άλλους γ) δεν καταδέχτηκε να περιλάβει πληροφορίες από τον πρώτο τυχόντα